

Zorunlu Deprem Sigortası Algısının Demografik Özelliklere Göre Farklılığı: Karabük İli Örneği¹

Hasan Alp ÖZEL

orcid.org/ 0000-0001-7435-7641
Prof. Dr., Karabük Üniversitesi
Prof. Dr., Karabuk University
alpozel@karabuk.edu.tr

Muhammet Oğuzhan ÖZTAŞ

orcid.org/ 0000-0002-7548-2660
Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Karabuk University The Institute of Graduate Studies
oguzhantff@hotmail.com

Öz

Bu çalışmada Karabük ilinde, bireylerin zorunlu deprem sigortasına (ZDS) olan algıları incelenmiştir. Bu inceleme amacına yönelik anket çalışması 24.05.2022 ile 05.06.2022 tarihleri arasında katılımcılara uygulanmıştır. Yapılan anket sonuçlarına göre; ZDS yaptırma nedenlerine bakıldığında bireylerin %33,8'inin sigortaya ihtiyaç duyduğundan yaptırdığı, %24,4'ünün yasal zorunluluktan yaptırdığı, %41,8'inin ise sigortayı yaptırmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Veriler incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun deprem sigortasını yaptırdığı fakat kendi isteği ile yaptıranların oranının düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca sigorta poliçesinin hangi teminatları

¹ Bu çalışma, Prof. Dr. Hasan Alp ÖZEL danışmanlığında tamamlanan Muhammet Oğuzhan ÖZTAŞ'ın Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Aktüerya ve Risk Yönetimi Anabilim dalı Yüksek Lisans Tezi Zorunlu Deprem Sigortasının Toplumdaki Farkındalığı: Karabük İli Örneği, isimli çalışmadan çıkarılmıştır.

karşıladiğını bilerek yaptıran birey oranı %17,4'tür. Bu verilere bakıldığında sigorta yaptıran bireylerin sigorta ve teminat kapsamı bilgisinin oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zorunlu deprem sigortası, sigorta, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk, deprem

Differences in Perception of Compulsory Earthquake Insurance by Demographic Characteristics: The Case of Karabük

Abstract

In this study, individuals' perceptions of compulsory earthquake insurance (ZDS) in Karabük province were examined. The survey study for the purpose of this examination was applied to the participants between 24.05.2022 and 05.06.2022. According to the results of the survey, Considering the reasons for having ZDS, it was concluded that 33.8% of individuals had insurance because they needed it, 24.4% had it out of legal necessity, and 41.8% did not have insurance. When the data were examined, it was determined that the majority of the participants had earthquake insurance, but the rate of those who had it voluntarily was low. In addition, the rate of individuals who know which coverages the insurance policy covers is 17.4%. When these data are examined, it is observed that the insurance and coverage knowledge of the individuals who take out insurance is quite low.

Keywords: Compulsory earthquake insurance, insurance, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk, earthquake

Giriş

Kelime olarak “güvence” anlamına gelen sigorta, Latince “sicurta” kelimesinden türeyen “güvenlik” anlamına gelmektedir (Eren ve Çütücü, 2021:131). Doğadan ya da canlılardan kaynaklanan olaylara karşı önlem alınması düşüncesi sigorta ve sigortacılık kavramını oluşturmuştur (Kuşçu ve Revanoğlu, 2011:138). Sigorta, belirli bir primle parasal çıkarlara zarar verecek olası riskler karşısında tazmini taahhüt edilen sözleşmelerdir (Demir vd., 2018:3). Sigorta, uğranılacak zararın paylaşılarak karşılanması temeline dayanır (Evren, 2007:4). Dolayısıyla, karşılaşılan çeşitli risklerin olumsuz etkilerinden korunmak için sigorta bir korunma aracı olarak kullanılmaktadır (Altun, 2007:1; Solmaz, 2019:1).

Sigorta, insanları hayatları boyunca karşılaşılabilecekleri ve ekonomik zarara neden olabilecek olayların sonuçlarından korumak için önlem alma ihtiyacından doğmuştur (Kubilay, 2003:5). Sigorta, iktisadi birimlerin tek başlarına üstesinden gelemeyecekleri boyuttaki riskleri paylaşmak suretiyle azaltan etkili bir risk yönetim aracıdır (Yıldırım ve Altan, 2019:347). Sigorta, riske maruz kalan insanlar topluluğunda, belirli bir fiyata riskin gerçekleşmesinden kaynaklanan ihtiyaçları karşılamak için yasal bir düzene sahip olma hakkıdır (Aybay, 2002:21). Sigorta, gelecekte doğabilecek zararları karşılamak için ilgili şirketlerle yapılan sözleşmelerdir. Sigorta, aynı tür tehlike ile karşı karşıya kalabileceğini düşünenlerin belirli bir prim ödemesi ile bu tehlikenin oluşmasından sonra meydana gelen kayıpların karşılanmasına olanak sağlayan bir aktarım mekanizmasıdır (Altun, 2007:3). Sigorta, sigortalı ile sigortacı arasındaki sözleşmeden kaynaklanan olası risklerin yol açtığı zararı gidermeyi amaçlayan bir

faaliyettir (Yayla, 2019:108). Sigorta; gelecekte ortaya çıkabilecek ölçülebilir maddi tehlikelere karşı ihtiyati tedbirler alınarak, öncesinden ödenen ücretler karşılığında oluşan ortak bir fon ile zararların karşılanmasıdır (Soylu ve Kırkbeşoğlu, 2020:1524).

1. Dünyada Sigorta Sektörünün Tarihsel Gelişimi

MÖ 2300'lü yıllarda, ticaretin gelişerek şehir dışına çıkması sonucunda günümüz sigortacılığına benzer uygulamalar yapıldığı görülmektedir (Berberoğlu, 2001:3; Evren, 2007:10). MÖ.800'lü yıllara gelindiğinde Akdeniz de oluşan deniz ticaretin de müşterek avaryanın ilk örneklerini uygulanmıştır. MÖ. 600'lü yıllarda Romalılar, ölen insanların aile bireylerinin ihtiyacını karşılamak için yardım derneği kurarak, sigortacılığın ilk örneklerinden birini oluşturmuşlardır (Varışlı, 2015:50).

Sigorta sözleşmesi ve sigortacılık kanununun ilk yazılı örneği de yine deniz nakliyatı ile görülmüştür. Bu sözleşme İtalyanlar tarafından 12. yüzyılda düzenlenmiş olan Consolato de Mare kanunudur. 1347'de düzenlendiği düşünülmekte olan en eski sigorta poliçesi, İtalya'nın Cenova Limanı'ndan, İspanya'nın Mallorca Limanı'na Santa Clara adlı gemiyle taşınmıştır. Bu poliçe ile sigortacı, geminin veya yükün deniz rizikosu nedeniyle hasar alması veya ziyan olması durumunda gerçekleşen zararları taahhüt etmiştir (Biren, 2020:5).

Ekonominin gelişmesiyle birlikte deniz ticaretinin de gelişmesi, sigortaya duyulan ihtiyacı da arttırmıştır. 1424'te ilk sigorta şirketi Cenova'da kurulmuştur. 1435'te yayınlanan Barselona Fermanı sigorta hakkındaki ilk kanuni mevzuat olarak tarihe geçmiştir (Altun, 2007:5).

15. yüzyılda Cenevizli tüccarların, ticari gemilerin karşılaşılabileceği zararlar için kar payı sistemiyle çalışan bir işbirliği örgütü kurmuşlardır (Evren, 2007:10). 1688'de İngiltere'de sefere çıkan gemilerin yükü üzerine teminat veren sigortacılar oluşmuştur. Bu kişilerin oluşturduğu Lloyd isimli topluluk, 1871'de birlik statüsü kazanmıştır. Başlangıçta sadece deniz ticareti sigortası ile uğraşan topluluk zaman içerisinde sigortacılığın diğer dalları ile de ilgilenmiştir (Yılmaz, 2010:17).

2. Türkiye'de Sigorta Sektörünün Tarihsel Gelişimi

Osmanlı'da sigortacılığın başlaması, 1839'da Tanzimat-ı Hayriye'nin açtığı yenilik hareketiyle, sigortanın özel sözleşme olarak kabul edilmesinden sonra olmuştur (Evren, 2007:12). Ancak Türkiye'de sigortaya karşı yoğun ilgi, 1870'te İstanbul'un Beyoğlu semtinin büyük bir alanına zarar veren yangından sonra başlamıştır. Bu yangından sonra, Türkiye'de yabancı sigorta şirketi sayısı hızla yükselmiştir (Ezerdi, 1998: 31).

İlk olarak, İngiliz sigorta şirketleri 1872'de açtıkları şubeler ile faaliyete başlamıştır. 1878'de Fransız sigorta şirketleri şubeler açmaya başlamış ve daha sonra İsveç, İtalyan ve Alman kökenli sigorta şirketleri şubeler açmıştır. Henüz sigorta şirketlerinin kurulması ve yaptığı işlemlere yönelik yeterli yasal düzenlemenin olmaması, sigorta şirketlerinin faaliyetlerinde keyfiliğe yol açmıştır (Öztürk ve Güven, 2019:221). 1890'da sigortacılık sektöründe 15 yabancı şirket bulunmaktadır. Bu yıllarda kurulan tüm işletmelerin adları Türk olmasına karşın yabancı sermayeli oldukları görülmektedir. 1893'te ilk

milli sigorta şirketi olan Osmanlı Umum Sigorta Şirketi faaliyeti başlamıştır (Engin ve Karakuş, 2020:178).

1906'da Ticaret-i Bahriye Kanunnamesinde 25 madde halinde kara sigortası için hükümlere yer verilmiştir. 1908'de ise sigorta şirketlerinin tescil edilmeleri ve ruhsat almaları yanında her yıl kefalet ve ihtiyat akçesi ayırma zorunluluğu getiren Ecnebi Sigorta Kumpanyaları Hakkında Nizamnâme yürürlüğe girmiştir. Bu nizamname sonucunda alınan fetvalara dayanılarak sigortanın yabancı şirketlerin kontrolünde olması ve yabancı şirketlerle sigortalama işi yapılabileceği de belirtilmiştir. Kasım 1914'te Kapitülasyonların kaldırılması ile 13 Aralık 1914'te sigorta piyasasında faaliyet gösteren şirketler için tam teşekküllü bir kanun çıkarılmıştır. Ecnebi Anonim Sermayesi Eshama Munkasım Şirketlerle Ecnebi Sigorta Kanun-ı Muvakkatı çıkarılarak sigorta şirketleri üzerinde tam bir kontrol sağlanmaya çalışılmıştır. Çıkarılan kanuna göre şirketlerin kapitülasyonlardan kaynaklanan her türlü ayrıcalığına son verilmiştir. Osmanlı topraklarında çalışacak yabancı sigorta şirketlerine tescil ve teminat şartı getirmiştir. Sözü edilen kanunu hükümlerince şirketler, kendilerini Ticaret ve Nafia Nezaretine tescil ettirecekler ve belli bir teminatı nezaretin belirlediği bankaya yatıracaklardır. Şirket kurulduğu yeri, hangi ülkeye bağlı olduğunu ve varlığını belirtmek durumundadır. Ayrıca mensup olduğu ülkedeki Osmanlı elçilik ve ticaret ataşeliklerine iç tüzüğünü ülke yasalarına uygun bir şekilde kurulduğunu belgeleyecektir (Çapar, 2020:451).

Cumhuriyetin ilanı ile sigorta şirketlerinin kurulmasını ve işletilmesini sağlayan, devlet denetimi kuran ve sigortacılar ile sigortalılar arasındaki ilişkilerde netlik kazandıran bir dizi yasa

yürürlüğe konulmuştur. 1926'da çıkan 865 sayılı Ticaret Kanunu'nda sigorta taraflarının haklarını belirleyen yasal düzenleme yapılmıştır. 1927'de, 1149 sayılı Sigorta Şirketlerinin Teftiş ve Murakabesi Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda sigortayı yapabilecek şirket türleri, milli ve yabancı sigorta şirketlerinin ruhsat alabilmek için uymaları gereken ilke ve koşullar, sigortanın genel şartları ve tarifelerin Ticaret Bakanlığı'na bildirilmesi ve onaylanması yer almaktadır. Ayrıca tarifelerde oranların üzerinde işlemlerin yapılamaması, işletmelerin kuruluşu, faaliyetleri ve tasfiyesi sırasında poliçe sahiplerinin hakları, hak ve yasaların korunması için uygulanması gereken denetim esaslarına dahil edilmiştir. Ayrıca, o dönemde ülkedeki sigorta durumunu açıklayan ve ilk kez böyle bir sigorta kontrol yasasının hazırlanmasına zemin oluşturan nedenler detaylı olarak açıklanmıştır (Toprak, 2010:33). Türkiye'de ilk reasürans tekeli olan Milli Reasürans 1929 yılında faaliyete geçmiştir. Bu tarihten sonra Türkiye'deki milli ve yabancı tüm sigorta şirketleri topladıkları sigorta kar paylarının %50'sini Milli Reasürans'a aktarmaya zorunlu tutulmuştur. Milli Reasürans önceleri çeşitli engellerle karşılaşsa da suiistimalleri önleyip, haksız rekabetin kalkmasını ve hasar ödemelerinin vaktinde yapılmasını sağlaması sebebiyle Türk sigortacılığının gelişiminde önemli bir rol oynamış ve halkın sigortaya olan güvenini arttırmıştır (Mennanoğulları, 2016:12). 1945'ten itibaren sigorta sektöründe ulusal şirketlerinde varlığını arttırdığı görülmüştür. 1950'li yıllara kadar yangın, can, kaza ve hayat branşlarında çalışan sigorta şirketleri, bu yıllardan itibaren bütün sigorta dallarında hizmet vermeye başlamıştır (Evren, 2007:14). 1973'te

Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta firma sayısı 18’i yabancı ve 21’i Türk olmak üzere toplam 38 firmaya ulaşmıştır (Toprak, 2010:109).

1987’de çıkan 3379 sayılı kanun ile, 7397 sayılı kanun da önemli değişikliklere gidilmiştir. Bu yeniliklerin amaçları, yasal alandaki boşluğu kapatmak, sigorta işletmelerinin maddi yönden kuvvetlendirmek ve sigorta araçlarının durumunu yeniden ayarlamak şeklinde sıralanmaktadır. Kanun, ilgili organlar ve uygulamalar açısından talimat çıkarılmasını öngördüğü için Türkiye’de ilk kez bu yıldan itibaren sigorta uygulamalar hakkında talimatlar yayınlanmaya başlanmıştır. 1989’da tarife rejimi ile geçiş uygulamaları başlatılmıştır. Hazine Müsteşarlığı ferdi kaza alanında sigorta firmalarının tarife miktarı %10 üzerin de veya altında olacak şekilde bir fiyat belirleme serbestisi tanımıştır. 1990’da kaza, makine, tarım, montaj, nakliyat ve yangın alanında serbest tarife rejimine geçilmiştir (Bölükbaşı ve Pamukçu, 2009:71).

1999’da meydana gelen Marmara Depremi, doğal afetlerin yol açtığı yıkıma karşı teminat olması gerektiğinin altını çizmiştir. Bu tarihten itibaren sigorta sektörünün gelişiminin hızını arttırdığı görülmüştür. Marmara depreminden sonra deprem sigortası zorunlu hale getirilmiştir ve Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) kurulmuştur (Engin ve Karakuş, 2020:179). 2007’de 5684 sayılı Sigortacılık Yasası çıkarılmıştır. Bu yasa, 1959’da çıkarılan 7397 sayılı “Sigortacılık Murakabe Kanunu” yerine geçmiştir. 2008’de, Sigorta Tahkim Komisyonu Sigortacılık Eğitim Merkezi, Güvence Hesabı ve Sigorta Bilgi Merkezi faaliyete başlamıştır (Kaya ve Kahya, 2017:44). 2008’de Sigorta Bilgi Merkezi (SBM) kurulmuş, SBM bünyesinde Sigorta Hasar Takip Merkezi (HATMER), Sağlık Sigortası Bilgi

Merkezi (SAGMER), Hayat Sigortası Bilgi Merkezi (HAYMER) ve Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi (TRAMER) oluşturulmuştur (Öztürk ve Güven, 2019:222).

3. Araştırma Yöntemi

Yapılan çalışmada 517 katılımcının yanıtladığı anket soruları 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik niteliklerini saptamak amacıyla, yaş aralığı, cinsiyet, hanedeki birey sayısı, ikamet yeri, eğitim durumu, hane halkının aylık net geliri ve çalışma durumu olmak üzere 7 soru yöneltilmiştir. İkinci bölümde doğal afetler konusundaki düşünceler, ZDS hakkındaki bilgi birikim ve ZDS yaptırma sebepleri, poliçe ve teminatlar hakkındaki bilgileri, karşılaşılan zorluklar gibi 17 soru yöneltilmiş olup toplamda 24 soru sorulmuştur.

Çalışma kapsamında araştırma yöntemi olarak nicel yöntem kullanılmıştır. Araştırma, Karabük ilindeki bireylerin zorunlu deprem sigortasına ilişkin algılarının demografik faktörler açısından ne şekilde farklılaştığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla araştırma evreni Karabük ilindeki tüm bireylerden oluşmaktadır. Evrenin tümüne ulaşmanın teorik olarak zor olması nedeniyle araştırma örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak yüz yüze anket tekniği ile 517 kişiden veri elde edilmiştir. Hipotez testlerine ilişkin analizler 517 kişiden elde edilen veri üzerinde yapılmıştır. Katılımcıların %59,2'si kadın, %40,8'i erkektir. Katılımcıların %42,7'si 18-29 yaş, %27,7'si 30-39 yaş, %19,7'si 40-49 yaş, %8,9'u 50-59 yaş, %1'i 60 yaş ve üzerindedir. Katılımcıların %36,6'sı 4 kişilik, %27,9'u 3 kişilik, %13,3'ü 2 kişilik, %13'ü 5 kişilik,

%4,8'i 1 kişilik, %3,5'i 6 kişilik ve son olarak %0,9'u diğerlerinden oluşmaktadır. Katılımcıların %54'ü Safranbolu, %33,1'i Merkez (Karabük), %6'sı Eflani, %2,9'u Yenice, %2,5'i Eskipazar ve son olarak %1,5'i ovacık ilçesinde ikamet etmektedir. Katılımcıların %46,4'ü Lisans, %22,1'i Ön Lisans, %19,5'i Lise, %6,6'sı Lisans Üstü, %5,4'ü İlköğretim seviyesindedir. Katılımcıların %36,9'u 4.254 ₺ – 8.999 ₺, %25,9'u 9.000 ₺ – 12.999 ₺, %14,4'ü 13.000 ₺ – 17.999 ₺, %10,4'ü 4.253 ₺ (Asgari Ücret), %8,1'i 0 ₺ – 4.252 ₺ ve son olarak %4,3'ü 18.000 ₺ ve üzeri olan toplam net gelir elde etmektedir. Katılımcıların %58,6'sı çalışıyor, %38,3'ü çalışmıyor ve %3,1'i emeklidir.

Ankete katılım sağlayan bireylerin, yöneltilen doğal afetler konusunda ne kadar endişelisiniz sorusuna verilen yanıtlarda çoğunluğun biraz endişeliyim cevabı verdiği gözlemlenmiştir. Katılımcıların %52,8'i biraz endişeliyim, %31,5'i çok endişeliyim, %12,8'i endişeli değilim ve %2,9'u hiçbir fikrim yok seçeneğini işaretlemiştir. Katılımcıların maruz kaldığı afet türlerinde deprem %57,8 ile ilk sıradadır. Katılımcıların 54,5'i doğal afetler için sigorta yaptırmamıştır. Katılımcıların %51,6'sı ZDS hakkında kısmen bilgi sahibidir. Katılımcıların %50,9'u ZDS yaptırmıştır. Katılımcıların %23,2 ihtiyacı duyduğu için ZDS yaptırmak için, %14,5'i konut kredisi kullanabilmek için, %9,9'u elektrik ve su işlemleri için yaptırdığını beyan etmiştir. ZDS yaptırmak için yeterli bilgi aldınız mı sorusuna katılımcıların %54,7'si hayır cevabını vermiştir. Katılımcıların %71,2'si ZDS poliçesini hiç okumamıştır. Katılımcıların %51,5'i ZDS teminatlarının neler olduğu hakkında bilgi sahibi değildir. Katılımcıların %80,7'si ZDS haricinde bir sigortaya gerek duymadıklarını belirtmiştir.

3.1. Ölçeğin Güvenilirlik Analizi

Çalışma kapsamında kullanılan ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Tablo 1’de ölçeğin güvenilirlik test sonucuna yer verilmiş olup, ölçekte yer alan 17 soru için Cronbach Alpha değeri hesaplatılmış ve 0,702 değeri elde edilmiştir. İstatistikte Cronbach'ın alfa (α) katsayısı psikometrik bir testin güvenilirliğinin kestiriminde kullanılmaktadır. Her bir soru için saptanan bir tek α değeri olabildiği gibi, ölçekteki tüm sorular içinde ortalama bir α değeri de hesaplanabilmektedir. Katsayının 0.7 ve üstünde bulunması durumunda ölçek güvenilirliği iyi olarak kabul edilebilmektedir (Kılıç, 2016:47).

Tablo 1: Ölçeğin Güvenirlilik Test Sonucu

	Sonuç
Cronbach's Alpha Değeri	0,702

3.2. Araştırma Bulguları

Çalışma kapsamında dört araştırma sorusu yer almaktadır. Bu araştırma sorularının her birine ilişkin ilk olarak betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Sonraki aşamada ise sırasıyla ilk araştırma sorusu kapsamında doğal afet konusundaki endişe düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bunun için uygulanacak test belirlenmeden önce normallik testi yapılmış ve normal dağılıma uygun olmadığı görülen veriler nonparametrik testlerden Kruskal-Wallis H testi ile analiz edilmiştir. Bu test ile

anlamlılık düzeyi hesaplanmış ve anlamlılık düzeyi 0,05'e göre yorumlama yapılmıştır. İkinci araştırma sorusunda ise katılımcıların ikamet ettikleri yerler ile maruz kaldıkları doğal afet türleri arasındaki ilişki Pearson Ki-Kare testi ile incelenmiştir. Kategorik değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemeye kullanılan Pearson Ki-Kare testi için normallik varsayımı aranmadığından bu araştırma sorusunda normallik testi uygulanmadan doğrudan test yapılmıştır. Bu teste göre hesaplanan anlamlılık değeri 0,05'e göre yorumlanmıştır. Bir sonraki araştırma sorusunda ise katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeylerinin eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. İlk olarak normallik testi yapılmış ve normal dağılıma uygun olmayan veriler Kruskal-Wallis H testi ile analiz edilmiştir. Benzer şekilde bu test ile hesaplanan anlamlılık değeri 0,05'e göre yorumlanmıştır. Son soruda ise katılımcıların gelir durumları ile ZDS'na ayırdıkları yıllık bütçe arasındaki ilişki Pearson Ki-Kare testi ile incelenmiştir. Gelir durumu ve ZDS'na ayrılan yıllık bütçe kategorik veri olup bunlar için uygulanan Pearson Ki-Kare testinde normallik varsayımı aranmadığından normallik testi uygulanmamıştır. Pearson Ki-Kare testi ile hesaplanan anlamlılık değeri 0,05'e göre değerlendirilmiştir.

1. Katılımcıların yaşlarına göre doğal afet konusunda endişe durumları

Katılımcıların doğal afet konusunda endişe düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

H0: Katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir fark yoktur.

HS: Katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir fark vardır.

Çalışma kapsamında katılımcıların doğal afet konusunda endişe düzeylerinin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Analiz öncesi kullanılacak teste karar vermeden önce değişkenin normal dağılıma uygun olup olmadığı Kolmogorov-Smirnov Testi ile kontrol edilmiştir. Kolmogorov-Smirnov testine göre tüm yaş gruplarında katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzey puanlarına ait p değeri (significance-anlamlılık değeri) 0,05'ten küçüktür. Bu durumda değişkenin normal dağılım varsayımını sağlamadığı görülmüştür. Bu nedenle katılımcıların doğal afet konusunda endişe düzeyleri arasında yaş gruplarına göre anlamlı bir fark olup olmadığı ANOVA testinin nonparametrik hali olan Kruskal-Wallis H testi ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılımını kontrol etmek amacıyla yapılan Kolmogorov Simirnov Testi sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların Doğal Afet Konusundaki Endişe Düzeylerinin Yaşa Göre Normal Dağılım Test Sonuçları

	Yaş Grubu	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	SD	P*	İstatistik	SD	P*
Doğal Afet Endişe Düzeyi	18-29 yaş	0,276	221	0,000	0,805	221	0,000
	30-39 yaş	0,269	143	0,000	0,804	143	0,000
	40-49 yaş	0,287	102	0,000	0,790	102	0,000
	50-59 yaş	0,282	46	0,000	0,826	46	0,000
	60 ve üzeri yaş	0,349	5	0,046	0,771	5	0,046

* p<0,05

Yapılan Kruskal-Wallis H testine göre hesaplanan p değeri (significance-anlamlılık değeri) 0,021 olup 0,05'ten küçüktür. Bu nedenle katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($X^2(4)=3,380$; $p<0,05$). Bir başka ifadeyle katılımcıların yaşları katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilmiş ve H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

Buna ek olarak hangi yaş grupları arasında anlamlı fark olduğunu tespit etmek amacıyla ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. İkili karşılaştırmalar Tablo 3'de gösterilmiştir. Dört yaş grubu çiftinde doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamalar değerlendirildiğinde ise 18-29 yaş grubunun doğal afet endişe düzeyi ($M=3,13$), 50-59 yaş grubunun ($M=3,04$) ve 60 ve üzeri yaş grubunun ($M=2,60$) endişe düzeyinden daha yüksektir. Benzer şekilde 30-39 yaş grubu ($M=3,16$) ve 40-49 yaş grubu ($M=3,16$), 60 yaş ve üzeri yaş grubundan ($M=2,60$) daha yüksek doğal afet endişe düzeyine sahiptirler.

Tablo 3: Katılımcıların Doğal Afet Konusundaki Endişe Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırması (Kruskal-Wallis H)

Değişkenler	Yaş Grubu	N	M	Sıra Ort.	sd	X ²	P*	Farkın Kaynağı
Doğal Afet Endişe Düzeyi	18-29 yaş	221	3,13	260,53	4	3,380	,021	18-29 ile 50-59
	30-39 yaş	143	3,16	262,67				18-29 ile 60 ve üzeri
	40-49 yaş	102	3,16	261,86				30-39 ile 60 ve üzeri
	50-59 yaş	46	3,04	244,68				40-49 ile 60 ve üzeri
	60 ve üzeri yaş	5	2,60	159,90				

* $p<0,05$

2. Katılımcıların ikamet ettiği yerlere göre maruz kalınan doğal afet türleri

Katılımcıların ikamet ettiği yerler ile maruz kalınan doğal afet türleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

H0: Katılımcıların ikamet ettiği yerler ile maruz kalınan doğal afet türleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Katılımcıların ikamet ettiği yerler ile maruz kalınan doğal afet türleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Katılımcıların ikamet ettiği yerler ile maruz kaldıkları doğal afet türleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Pearson Ki-Kare testi ile incelenmiştir. Pearson Ki-Kare testi; iki ve daha fazla değişkenin birbirinden bağımsız olup olmadığını incelemek amacıyla kullanılan bir test olup en önemli ön koşulu ise verilerin kategorik olmasıdır. Bunun yanında Pearson Ki-Kare testi nonparametrik test olup verilerin normal dağılması varsayımı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırma sorusu için verilerin kategorik olması ve uygulanacak testin doğrudan nonparametrik test olması nedeniyle normallik varsayımı kontrol edilmemiştir. Bu çalışmada katılımcıların ikamet ettiği yer için Eflani, Eskipazar, Merkez, Ovacık, Safranbolu ve Yenice olmak üzere 6 kategoride ve maruz kalınan doğal afet türleri için ise deprem, sel ve maruz kalmadım olmak üzere 3 kategoride veri toplanmıştır. Dolayısıyla bu iki kategorik veri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson Ki-Kare testi kullanılmıştır. Ayrıca bu araştırma sorusu için Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanmamıştır. Çünkü Pearson Korelasyon Katsayısı iki sürekli değişken arasındaki doğrusal ilişkinin derecesinin hesaplanmasında kullanılmakta olup bu araştırma sorusundaki veriler kategoriktir. Bu nedenle ilgili araştırma

sorusu için frekans ve yüzde dağılımları ile Pearson Ki-Kare değerleri hesaplanmıştır.

Tablo 4’de verilen frekans ve yüzdeler incelendiğinde, katılımcıların %57,8 depreme, %9,0 sele ve %33,1 herhangi bir doğal afete maruz kalmadığını belirtmiştir. İkamet edilen bölgelere göre incelendiğinde ise, tüm bölgeler için bölgede ikamet eden katılımcıların yarısından fazlasının depreme maruz kaldığı görülmektedir. Bu oran %62,5 ile en fazla Ovacık’da gerçekleşmiştir. Buna ek olarak sele maruz kalan katılımcılar ise Merkez (f=16, %34,0) ve Safranbolu (f=23, %48,9) bölgelerinde yoğunlaşmaktadır.

Betimsel istatistikler yanında Pearson Ki-Kare testine göre hesaplanan p değeri (significance-anlamlılık değeri) 0,006 olup 0,05’ten küçüktür. Dolayısıyla ikamet edilen bölge ile maruz kalınan doğal afet türü arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=6,611$; $p<0,05$). Özelde katılımcıların ikamet ettiği bölge ile maruz kaldıkları doğal afet türü arasında anlamlı bir ilişki vardır. Sonuç olarak H_0 hipotezi reddedilmiş ve H_1 hipotezi olan “Katılımcıların ikamet ettiği yerler ile maruz kalınan doğal afet türleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.” ifade kabul edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: İkamet Edilen Bölge ve Maruz Kalınan Doğal Afet Türü
Arasındaki İlişki (Pearson Ki-Kare)

		İkamet Edilen Bölge						Toplam	Pearson X ²	P*	
		Eflani	Eskipazar	Merkez	Ovacık	Safranbolu	Yenice				
Maruz Kalınan Doğal Afet Türü	Deprem	f	18	7	92	5	168	9	299	6,611	0,006
		% (afet türü)	6,0%	2,3%	30,8%	1,7%	56,2%	3,0%	100,0%		
		% (ikamet)	58,1%	53,8%	53,8%	62,5%	60,2%	60,0%	57,8%		
	Sel	f	5	2	16	1	23	0	47		
		% (afet türü)	10,6%	4,3%	34,0%	2,1%	48,9%	0,0%	100,0%		
		% (ikamet)	16,1%	15,4%	9,4%	12,5%	8,2%	0,0%	9,1%		
	Maruz Kalmadım	f	8	4	63	2	88	6	171		
		% (afet türü)	4,7%	2,3%	36,8%	1,2%	51,5%	3,5%	100,0%		
		% (ikamet)	25,8%	30,8%	36,8%	25,0%	31,5%	40,0%	33,1%		
Toplam	f	31	13	171	8	279	15	517			
	% (afet türü)	6,0%	2,5%	33,1%	1,5%	54,0%	2,9%	100,0%			
	% (ikamet)	100 %	100%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %			

* p<0,05

3. Katılımcıların eğitim durumlarına göre ZDS hakkındaki bilgi sahipliği

Katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

H0: Katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık yoktur.

HS: Katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

İlgili araştırma sorusu kapsamında katılımcıların eğitim ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak verilerin normal dağılıma uygunluğunun tespit edilmiştir. H0 katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi değişkeni normal dağılıma sahiptir. HS

katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi değişkeni normal dağılıma sahip değildir. Gözlem sayısı $n > 50$ olduğundan Kolmogorov-Smirnov kullanılmıştır. Tablo 5 incelendiğinde, tüm eğitim düzeylerinde katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzey puanlarının p değeri 0,000 olup 0,05'ten küçüktür. Buna göre veriler normal dağılım göstermemektedir.

Tablo 5: Katılımcıların ZDS Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Eğitim Düzeyine Göre Normal Dağılım Test Sonuçları

	Eğitim Düzeyi	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	SD	P*	İstatistik	SD	P*
ZDS Hakkındaki Bilgi Düzeyi	İlköğretim	0,318	28	0,000	0,779	28	0,000
	Lise	0,288	101	0,000	0,792	101	0,000
	Ön Lisans	0,309	114	0,000	0,826	114	0,000
	Lisans	0,259	240	0,000	0,860	240	0,000
	Lisansüstü	0,244	34	0,000	0,866	34	0,001

* $p < 0,05$

Kolmogorov-Smirnov Testine göre normal dağılmayan veriler nedeniyle katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeylerinin eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla ANOVA testinin nonparametrik hali olan Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal-Wallis H testine göre, hesaplanan p değeri 0,017 olup 0,05'ten küçüktür. Dolayısıyla katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında eğitim düzeyi bakımından anlamlı bir fark vardır ($\chi^2(4)=12,042$; $p < 0,05$). Başka ifade ile, katılımcıların eğitim düzeyi ZDS hakkındaki bilgi düzeyleri üzerinde anlamlı bir fark oluşturmaktadır. Bu durumda H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan ikili

karşılaştırmalara göre ise ilköğretim-lisans, ilköğretim-lisansüstü, lise-lisans ve lise-lisansüstü gruplarının ZDS bilgi düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma olduğu görülmüştür. İlköğretim mezunu katılımcıların ZDS hakkındaki bilgi düzeylerinin (M=1,89), lisans (M=2,24) ve lisansüstü (M=2,32) mezunu katılımcıların bilgi düzeylerinden daha düşük olduğu görülmektedir. Benzer şekilde ZDS hakkında lise mezunu katılımcılar (M=1,99), lisans (M=2,24) ve lisansüstü (M=2,32) mezunu katılımcılardan daha düşük düzeyde bilgiye sahiptir.

Tablo 6: Katılımcıların ZDS Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırması (Kruskal-Wallis H)

	Eğitim Düzeyi	N	M	Sıra Ort.	sd	X ²	P*	Farkın Kaynağı
ZDS Hakkındaki Bilgi Düzeyi	İlköğretim	28	1,89	212,46	4	12,042	0,017	İlköğretim-Lisans
	Lise	101	1,99	231,37				İlköğretim-Lisansüstü
	Ön Lisans	114	2,13	254,45				Lise-Lisans
	Lisans	240	2,24	273,87				Lise-Lisansüstü
	Lisansüstü	34	2,32	289,71				

* p<0,05

4. Katılımcıların gelir durumlarına göre yıllık ayrılan bütçe miktarı

Katılımcıların gelir durumları ile ZDS'na ayırdığı yıllık bütçe miktarı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

H0: Katılımcıların gelir durumları ile ZDS'na ayırdığı yıllık bütçe miktarı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

HS: Katılımcıların gelir durumları ile ZDS'na ayırdığı yıllık bütçe miktarı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Katılımcıların aylık toplam gelirleri ile ZDS'na ayırdığı yıllık bütçe arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla Pearson Ki-Kare testi uygulanmıştır. Pearson Ki-Kare testi kategorik iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesinde kullanılan bir test olup bu araştırması sorusunda da katılımcıların gelir durumu ile ZDS'na ayırdıkları yıllık bütçe arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca Pearson Ki-Kare testi nonparametrik test olup verilerin normal dağılımı varsayımı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırma sorusu için verilerin kategorik olması ve uygulanacak testin doğrudan nonparametrik test olması nedeniyle normallik varsayımı kontrol edilmemiştir.

Çalışmada ZDS'na ayrılan bütçe için 1-244 ₺, 250-499 ₺, 500 ₺ ve üzeri ile bütçe ayırmıyorum olmak üzere 4 kategori, aylık gelir miktarında için ise 6 kategoride veri toplanmıştır. Dolayısıyla bu araştırma sorusu için kategorik iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemeye kullanılan Pearson Ki-Kare testi kullanılmıştır.

Katılımcıların gelir durumlarına göre dağılımlarında 42 katılımcı (%8,1) aylık 0-4252 ₺, 54'ü (%10,4) asgari ücret (4253 ₺), 191'i (%36,9) 4254-8999 ₺, 134'ü (%25,9) 9000-12999 ₺, 74'ü (%14,3) 13000-17999 ₺ ve 22'si (%4,3) 18000 ₺ ve üzerinde gelire sahip olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında bu katılımcıların 286'sı (%55,3) ZDS için bütçe ayırmadığını belirtirken, 106'sı (%20,5) 1-244 ₺ arasında, 93'ü (%18,0) 250-499 ₺ arasında ve 32'si (%6,2) ise 500 ₺ ve üzerinde bütçe ayırdıklarını belirtmişlerdir. Gelir grupları özelinde incelendiğinde aylık geliri 0-4252 ₺ olan katılımcıların büyük çoğunluğu (%66,7) ZDS'na bütçe ayırmadığını belirtirken kalan katılımcılar 250-499 ₺ ZDS bütçesi grubunda (%16,7) yoğunlaşmaktadır. Asgari ücret kazanan

katılımcılarda ise benzer şekilde %53,7'si bütçe ayırmazken, %22,2'si en 250-499 ₺, %18,5'i ise 1-244 ₺ bütçe ayırmaktadır. Asgari ücret kazananlardan farklı olarak 4254-8999 ₺ aylık gelire sahip olanların %59,2'si ZDS'na bütçe ayırmamaktadır. Bütçe ayıranların %19,9'u 1-244 ₺ arasında, %15,7'si 250-499 ₺ arasında ve %5,2'si ise 500 ₺ ve üzerinde bütçe ayırmaktadır. Öte yandan 9000-12999₺ arasında aylık geliri olan bireylerin yarısından fazlası ZDS için bütçe ayırdığını bunların %23,9'u 1-244 ₺ arasında, %21,6'sı 250-499 ₺ arasında, %6,7'si ise 500 ₺ ve üzerinde bütçeler olduğunu belirtmişlerdir. Aylık geliri 13000-17999 ₺ arasında olanlar ise ZDS'na bütçe ayırma konusunda 4252 ₺ ve altında kazananlardan sonra en isteksizlerdir. Son olarak 18000₺ ve üzerinde geliri olan katılımcıların yaklaşık %60'ı ZDS'nı bütçe ayırırken bunların dağılımı %18,2 (1-244 ₺), %31,8 (250-499 ₺) ve %9,1 (500 ₺ ve üzeri) şeklindedir.

Aylık gelir ve ZDS'na ayrılan bütçeye ait çapraz tabloda yer alan betimsel istatistikler yanında, Pearson Ki-Kare testine göre hesaplanan p değeri 0,443 olup 0,05'ten büyüktür. Buna göre katılımcıların aylık gelirleri ile ZDS'na ayırdıkları yıllık bütçe arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($X^2=15,124$; $p>0,05$). Bir başka ifade ile katılımcıların aylık geliri arttıkça ya da azaldıkça ZDS'na ayrılan bütçede anlamlı bir değişim olmamaktadır. Sonuç olarak H0 hipotezi kabul edilmiş ve katılımcıların gelir durumları ile ZDS'na ayırdığı yıllık bütçe miktarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuç

Çalışmanın sonucunda anket uygulanan katılımcıların yaklaşık yarısının doğal afetlerden biraz endişeli olduğu sonucu çıkmıştır. Katılımcıların en fazla maruz kaldığı doğal afet türü ise depremdir. Katılımcıların önemli bir bölümü doğal afetler için sigorta yaptırmamıştır. Katılımcıların yaklaşık yarısı ZDS yaptırmıştır. Ancak ZDS yaptırmamanın amacı genellikle deprem riskinden korunmak değil konut kredisi kullanabilmek, elektrik-su işlemleri gibi nedenlerle yaptırdığı görülmektedir. Dolayısıyla ZDS yaptırın katılımcıların tekrar ZDS yaptırmayacağı düşünülebilir. Ayrıca katılımcıların %71,2'si gibi önemli bir bölümü, ZDS poliçesini hiç okumamıştır. Katılımcıların %80,7'si önem bir bölümü de ZDS harici bir sigortaya gerek duymamıştır.

Çalışmada katılımcıların yaşları, katılımcıların doğal afet konusundaki endişe düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Çalışmada, katılımcıların yaşları gençleştikçe doğal afet endişe düzeylerinin de arttığı görülmüştür. Ayrıca çalışmadan çıkan bir diğer sonuç, ikamet edilen yer ile maruz kalınan doğal afet türü arasında anlamlı bir ilişki olduğudur.

Çalışmadan çıkan bir diğer sonuç eğitim düzeyi ve ZDS hakkındaki bilgi düzeyi arasındaki ilişkidir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, eğitim düzeyi arttıkça ZDS bilgi düzeyi de artmaktadır.

Çalışmada elde edilen bulgular ışığında, ZDS'nın amaç ve kapsamının katılımcılar tarafından iyi bilinmediği, önemli ölçüde kurumsal işlemlerin yapılabilmesi için ZDS'nın yapıldığı anlaşılmaktadır. Deprem bölgesinde olan ülkemiz açısından medyada

yapılacak olan kamu spotları ve kampanyalar ile ZDS'nın önemi daha iyi anlatılması, politika yapıcı ve uygulayıcılarının ZDS hakkında daha fazla farkındalık yaratmasının ZDS'na katılımı arttırmaya yönelik önemli adımlar olduğu görülmektedir.

Kaynakça

Altun, A. (2007). "Sigortacılık Sektöründe Acentelerin Önemi". Yüksek Lisans Tezi. T.C. Kadir Has Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme MBA. İstanbul.

Aybay, S. (2002). "Türk Sigorta Sektörünün Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri: Güncelleştirilmiş Pazarlama Karması - 7 P'si Yaklaşımıyla Uygulamalı Bir Araştırma". Reasürör Dergisi. Cilt 4. Sayı 1. s.21.

Berberoğlu, A. (2001). "Türkiye'de Sigorta Şirketlerinin Vergilendirilmesi". Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Maliye Anabilim Dalı. İstanbul.

Biren, B. C. (2020). "Deniz Ticareti Sigortaları ve Dünya Ticareti Açısından Önemleri". Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kent Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. İstanbul.

Bölükbaşı, A. & Pamukçu, B. (2009). "Sigortanın Temel Prensipleri". Sigortanın Temel Prensipleri Kitabı. Türkmen Kitabevi. İstanbul.

Çapar, O. (2020). "Osmanlı Devleti ve Fransa'da Sigortacılığın Gelişimi Hakkında Karşılaştırmalı Bir Analiz". Turkish Studies - Historical Analysis Dergisi. Cilt 15. Sayı 2. s: 443-458.

Demir, M. & Bardakçı, S. & Günel, Y. (2018). "Cumhuriyet Üniversitesi Personelinin Araç Kaskosu İçin Sigorta Şirketi Seçimini

Etkileyen Faktörlerin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi". Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. Cilt 19. Sayı 1. s.3-21.

Engin, C. & Karakuş, B. (2020). "Dünya, Avrupa Birliği ve Türkiye'de Sigorta Sektörü". Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Cilt 10. Sayı 2. s.73-189.

Ercan Kalkan, M. & Deniz, V. (2013). "Risk Kavramı Üzerine". Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi. Cilt 13. Sayı 48. s.43-48.

Eren, M. V. & Çütücü, İ. (2021). "Sigortacılık Sektörü İle Seçili Makroekonomik Değişkenler Arasındaki İlişkinin Ampirik Analizi: Türkiye Örneği". Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. Cilt 6. Sayı 2. s.131-140.

Ezerdi, H. C. (1998). "Sigortacılığımızın Tarihi". Commercial Union Yayın Evi. İstanbul.

Evren, G N. (2007). "Türkiye'de Sigortacılık Sektörünün Pazarlama Karması Açısından İncelenmesi". Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. Aydın.

Kaya, F. & Kahya, M. (2017). "Sigorta ve Sigortacılık". Beta Yayınları. İstanbul.

Kılıç, S. (2016). "Cronbach'ın Alfa Güvenirlik Katsayısı". Journal of Mood Disorders. Cilt 6. Sayı 1. s.47 - 48

Kubilay, H. (2003). "Uygulamalı Özel Sigorta Hukuku : Özel Sigorta Sözleşmeleri ve Sigorta Kurumları, Yargıtay Kararları, Örnek Olaylar, Sigorta Genel Koşulları". Barış Yayınları. İstanbul.

Kuşçu, S. & Revanoğlu, G. A. (2011). "Türkiye Sigorta Sektörü ve Analizi". Uluslararası Avrasya Ekonomileri Konferansı Bildiriler Kitabı. s.138-142.

Mennanoğulları, M. B. (2016). "Sigorta Pazarlaması, Rekabet ve Mevzuat İlişkisi: Sigorta Acenteleri Özelinde Bir İnceleme". Yüksek Lisans Tezi. KTO Karatay Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı. Konya.

Öztürk, A. & Güven, Ö. F. (2019). "Bankacılık ve Sigortacılıkta Pazarlama". Beta Yayınları. İstanbul.

Solmaz, M. (2019). "Sigortacılık". Çarşamba Ticaret Borsası MYO. Sosyal Güvenlik Programı. Sigortacılık. SGP209. Sigortacılık. Ders Notu 1. s.1-44.
<https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/msolmaz/122251/Sigortac%C4%B1l%C4%B1k%20Ders%20Notu%201.pdf> , Erişim:21.01.2022.

Soylu, A. B. & Kırkbeşoğlu, E. (2020). "Dini İnançların Sigorta Talebi Üzerindeki Etkileri: Fenomenolojik Bir Araştırma". Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi. Cilt 55. Sayı 3. s.1524-1539.

Toprak, Z. (2010). "Geçmişten Geleceğe Anadolu Sigorta Türkiye'nin Sigortası". Anadolu Sigorta Yayın Evi. İstanbul.

Varışlı, C. (2015). "Türkiye'de ve Dünya'da Denizcilik Finansmanı ve Deniz Sigortaları". Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. Deniz Ulaştırma Mühendisliği Anabilim Dalı. Deniz Ulaştırma Mühendisliği Programı. İstanbul.

Yayla, Ş. O. (2019). "Sigortacılık ve Türkiye'de Sigorta Sektörünün Durumu". Liberal Düşünce Dergisi. Cilt 24. Sayı 94. s.107-125.

Yıldırım, M. & Altan, İ. M. (2019). “Sigorta Sektörünün Finansal Performansının Entropi Ağırlıklandırılmış TOPSIS Yöntemiyle Analizi ve Değerlendirilmesi”. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. Cilt 8. Sayı 1. s.345-358.

Yılmaz, T. (2010). “Sigorta Sektöründe Rasyo Analizi Yöntemi İle Finansal Yapının Değerlendirilmesi ve İMKB' de İşlem Gören Sigorta Şirketleri Üzerine Bir Uygulama”. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. Isparta.